

Vizionář globálního vědomí Ervin Laszlo a Síť spolupráce pro změnu světa

„... budoucnost lidstva je natolik důležitá, že ji nemůžeme nechat v rukou státníků, generálů, průmyslníků a podobných lidí – kteří jsou uvězněni v zájmové struktuře státního systému.“

Richard Falk o knize Ervina Laszlo
A Strategy for the Future

Ervin Laszlo (1932) je maďarský filosof vědy, zakladatel systémové filosofie, jeden z hlavních světových teoretiků integrálního myšlení a klasický pianista. Je považován za jednoho z nejpronikavějších myslitelů naší doby. Jako vědec proslul svou avantgardní kosmologickou teorií spjitosti, v níž ukazuje vesmír jako tvořivý, vnitřně propojený proces, v němž vše je propojeno se vším ostatním a jehož základní aspektem je informace, paměť, respektive vědomí. Laszlova integrální teorie všeho je pokládána za jednu z nejpropracovanějších vědeckých syntéz, jež otevírá dveře novému integrálnímu vědeckému světovému názoru, novému holistickému paradigmatu. Vylíčil ji například ve svých knihách *The Creative Cosmos* (1993) a *The Conectivity Hypothesis* (2003) a naposledy ve své knize *Science and The Akashic Field* (2004), která vyšla v českém překladu pod názvem *Věda a Ákášické pole* (2005) v nakladatelství Pragma.

Už od počátku 70. let minulého století se však Ervin Laszlo soustavně zabývá také zkoumáním praktického uplatnění filosofie systémů a obecné evoluční teorie v kontextu nového vývoje globální lidské společnosti a civilizace. Na počátku 70. let si Laszlo uvědomil, že se lidský svět „rozšiřuje za hranice systémů národních států, takže jeho novou hranicí je celá naše planeta a biosféra.“ To jej přivedlo k úvahám o tom, jak jsou společnosti organizované, jak fungují a jak se vyvíjejí. Svou evoluční koncepci světového systému popsal v knize *A Strategy for the Future: The System Approach to World Order* (1974).

Na základě této knihy byl vyzván zakladatelem Římského klubu Aurelio Pecceiem, aby aplikoval svůj systémový přístup na problém „limitů růstu“, respektive na otázku po motivaci, která žene lidi a společnosti k tomu, aby na tyto limity naráželi. Tento projekt realizoval Ervin Laszlo v rámci Institutu pro výuku a výzkum OSN a jeho výsledky publikoval jako druhou zprávu Římského klubu *Goals for Mankind: The New Horizons of Global Community* (1977). Další Laszlův projekt v rámci OSN souvisel s průzkumem „nového ekonomického řádu“, do nějž se zapojili odborníci z 90 výzkumných ústavů na všech kontinentech. Obsáhlé výsledky tohoto průzkumu, publikované v edici *New International Economic Order Library* v Pergamon Press of Oxford, měly připravit dokumentaci pro Valné shromáždění OSN v roce 1980, které mělo zahájit „globální dialog“ mezi rozvojovým Jihem a průmyslovým Severem. Jelikož se však bohaté státy Severu odmítly tohoto dialogu zúčastnit byla OSN nucena projekt zrušit. Následně byl Ervin Laszlo požádán generálním tajemníkem OSN Kurtem Waldheimem, zda by nenavrhl jiné způsoby, jak by mohla probíhat kooperace mezi Severem a Jihem. Tak vznikl jeho projekt *Regional and Interregional Cooperation* (1984), který počítal s vytvořením nové systémové úrovně mezi individuálními státy a OSN v podobě regionálních sociálních a ekonomických seskupení. V důsledku vnitřního politikaření však nebyly výsledky tohoto Laszlova výzkumu, které doprovázely prohlášení zvláštního panelu významných osobností“, nakonec generálnímu tajemníkovi OSN doručeny, ale jeho text byl předán delegacím všech členských států.

Nespokojen s tímto vývojem Ervin Laszlo odjel v roce 1984 s rodinou na roční dovolenou do nově zrekonstruovaného domu v Toskánsku, aby zde nakonec natrvalo zůstal. V 80. letech se Laszlo intenzivně účastnil diskuzí v Římském klubu, začal pracovat na projektu *European Perspectives* a působil jako vědecký poradce generálního ředitele UNESCO Federica Mayora. V roce 1984 Ervin Laszlo spoluzaložil tajnou *General Evolutionary Research Group*, skupinu vědců a

myslitelů, která se scházela na železnou oponou, aby se věnovala hrozbám zapříčiněným rychlým nárůstem nukleárních zbraní a celkového potenciálu ničivých sil. Jejím cílem bylo prozkoumat možnosti využití teorie chaosu a vytvořit na jejím základě novou obecnou teorii evoluce, jež by mohla sloužit jako cesta k lepšímu světu.

V reakci na svou zkušenost s Římským klubem založil Ervin Laszlo v roce 1993 Budapešťský klub na který od té doby soustřeďuje veškerou svou pozornost. Tato mezinárodní informační asociace se věnuje rozvíjení nových způsobů myšlení a nové etiky, které by pomohly analyzovat a řešit sociální, politické, ekonomické a ekologické výzvy 21. století, kterým dnes lidstvo čelí. Budapešťský klub vznikl na základě Laszlova přesvědčení, že tyto enormní výzvy mohou být překonány jenom prostřednictvím evoluce globálního kulturního vědomí a lidských hodnot jakožto klíčových faktorů v procesu transformace od dosud převažující civilizací tendence k degradaci, polarizaci a kolapsům směrem k humanismu, etice a udržitelnému globálnímu rozvoji. Laszlo v intencích své vědecké hypotézy spojitosti v této souvislosti zdůrazňuje důležitost rozpoznání našeho vzájemného propojení jednoho s druhým, včetně našeho spojení s přírodou, což chápe jako klíčové pro další možnou kolektivní budoucnost lidstva. Budapešťský klub spolu se svými členy iniciuje dialog mezi různými systémy víry a světovými názory, usiluje o vzájemné propojení různých generací a kultur, o integraci spirituality, vědy a umění. Ervin Laszlo je přesvědčen, že jen prostřednictvím takového dialogu lze společně dospět k účinným strategiím pro odpovědnou a udržitelnou praxi v globálním měřítku a k vytvoření nové civilizace. Vůbec prvním nositelem Ceny planetárního vědomí Budapešťského klubu byl český expresident a dramatik Václav Havel (1996).

Pro Budapešťský klub napsal dvě zprávy: *Third Millenium: The Challenge and the Vision* (1997) a *You Can Change the World: The Global Citizen's Handbook for Living on Planet Earth* (2003). V knize *You Can Change the World* uvádí, že máme volbu, jak přistupovat ke světové krizi. Jednou možností je pokračování ve stávajícím trendu, spojené se vzrůstající fragmentací hospodářské nerovnováhy a novými závody ve zbrojení, což zjevně vede ke globálnímu kolapsu. Opačnou volbu představuje globální průlom, vedený mezinárodními organizacemi, který otevírá cestu z krize. Do tohoto procesu by se měly zapojit a vzájemně v něm propojit nevládní organizace, podporující trvale udržitelný rozvoj.

Budapešťský klub vychází z přesvědčení, že: „*Budoucnost není předpovězena, ale je vytvářena. Může být rozhodně utvářena každou lidskou bytostí, která je nadána vědomím a svědomím.*“ Za tímto účelem založil Ervin Laszlo ve spolupráci s Johannesem Heimrathem a Wolfgangem Riehemem v roce 2007 nadaci WorldShift Network (Síť spolupráce pro změnu světa) jako iniciativu Budapešťského klubu se sídlem v Německu. Snahou jejích zakladatelů je přispět k aktivizaci všech sdružení, tvůrčích týmů i jednotlivců v rámci občanské společnosti, jež si začínají uvědomovat povahu současné globální krize, aby přispěly svými silami, svou vůlí, tvořivostí i moudrostí k jejímu zdolávání (viz. Dokumenty – Síť spolupráce pro změnu světa). Text Ervina Laszlo „*Posun světa*“ (2007) je inaugurační výzvou této nové tvůrčí platformy mezinárodní síťové spolupráce. V loňském roce na ni navázala další výzva „*Prohlášení o globální krizové situaci*“, kterou Ervin Laszlo sepsal společně s Davidem Woolfsonem, jež představuje naléhavé volání po účinné a okamžité akci tváří v tvář prohlubující se krizové situaci světa.

Zpracoval: Jiří Zemánek

(zdroje: Wikipedia, Ervina Laszlo: Autobiografická retrospektiva, www.worldshiftnetwork.org, www.clubofbudapest.org)